

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Paris İklim Anlaşması'nın yeni yol haritası olarak Avrupa Komisyonu tarafından 2019 yılında dünya kamuoyuna duyurulan Avrupa Yeşil Mutabakatı, 2050 yılına kadar Avrupa Kıtası'nı karbon emisyonlarının sıfırlandığı, büyüme sürecinin kaynak kullanımından ayrıştırıldığı ve bu süreçte oluşacak istihdam kayıplarına karşılık yeni iş imkanlarının yaratıldığı, hiç kimsenin geride bırakılmadığı, kapsayıcı, adil ve yeşil bir düzene geçmeyi vaat etmektedir. İhracatının yüzde 42'sini Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştiren Türkiye için ise karbonsuz üretime geçişin, kaynakların verimli ve etkin kullanıldığı döngüsel ekonominin işletmeler tarafından benimsendiği yeni üretim ve tüketim modellerinin hayata geçeceği bir süreci gerekli kılmaktadır. Bu anlamda, Türkiye'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı gereği, gerekli dönüşüm koşullarının sağlanması, destek politikalarının belirlenmesi, istihdam kayıpları başta olmak üzere oluşacak sorunların tespiti ve yeni iş imkanlarının yaratılmasına yönelik ilgili mevzuatlarda gereken düzenlemelerin yapılması için, Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz. 09.11.2023

HAZIRLANAN YASALARI
Kadim Durnaz
Tokat mu

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
Eskişehir Milletvekili

Namık Tan

Deniz Demir

Ankara mu.

Talat DİNGER
Mersin mu.

Savaş Özcan
Müde mu.

Ali GÖRER
İSTANBUL mu.

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Nail ÇETKİ

Ömer Fethi Gökçe
Kocaeli mu.

GEREKÇE

Yeşil dönüşüm ve yeşil büyüme günümüz dünyasının üzerinde en çok tartışılan kavramlarının biri haline gelmiştir. İklim krizi ve buna bağlı olarak yaşanan çevre ve sağlık felaketleri, mevcut üretim sistemlerinin sürdürülemez olduğunu göstermektedir. Avrupa Komisyonu (AK) tarafından 2019’da ilan edilen Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa Kıtası’nda 2030’a kadar karbon salımını yüzde 50 azaltımı 2050 yılına kadar sıfır karbon salımını hedefleyen bir dizi politika girişimi olarak, tarım, gıda, yapı, enerji, ulaşım, sanayi, perakende ve finans sektörüne uzanan çizgide karbonsuz yeşil ekonomide yepyeni üretim ve tüketim dönüşümünü zorunlu kılmaktadır. Dönüşüm için, çevre dostu karbonsuz teknolojiler, yenilenebilir enerjinin kullanıldığı temiz ulaşım, enerji verimli binalar ve dijital dönüşüm için yatırımlara yönelik kaynak ayrılmakta; mali araçlar belirlenmekte; adil ve kapsayıcı bir geçiş konusunda yol haritası üzerinde çalışılmaktadır.

Karbon üretimine maliyet ödenmesi ve karbon azaltımının ödüllendirilmesine dayalı “sınırdaki karbon vergisi” ve “emisyon ticareti” gibi karbon fiyatlandırma uygulaması, üretimde emisyonlarının düşürülmesine yönelik inovasyon çalışmalarında ve iklim fonlarına aktarılmaktadır. 2022 yılında, ihracatının yüzde 40,6’sını AB ülkelerine gerçekleştiren Türkiye’nin Paris Anlaşması’nı onaylaması ve 2053 sıfır hedefi açıklaması olumlu adımlarsa da izlenen politikanın fiilen iklim krizinin aciliyeti ile uyumlu olmadığı; iklim değişikliğine dirençli, emisyon azaltımı ve sıfırlanması için, yeşil üretime dönüşüme yönelik eyleme henüz geçilmediği görülmektedir.

Acilen kömürden çıkılması, termik santrallerin kapatılması, fosil yakıtlara dayalı enerji modelinden sürdürülebilir enerji üretimine geçilmesi, atık yönetiminin geliştirilmesi, doğayı tahrip eden madenler başta olmak üzere yanlış arazi kullanımı ile ormansızlaşma, betonlaşma gibi uygulamalar ısrarından vazgeçilmelidir. “Yeşil Düzen” olarak adlandırılan yeni küresel ekonomik sistem, Türkiye açısından fırsatları da beraberinde getirmektedir. Türkiye’nin ekonomi ve iklim vizyonunda bir paradigma değişimine neden olan bu düzen, yeni yaratılacak iş ve istihdam fırsatları ile küresel salgının etkisiyle iyice derinleşen ekonomik krizden çıkış için, bir fırsattır. Ancak, öncelikle, yatırımcıların güven duyacağı adalet ve demokrasi ortamının yaratılması, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, para politikalarının şeffaf ve öngörülebilir olması gerekmektedir.

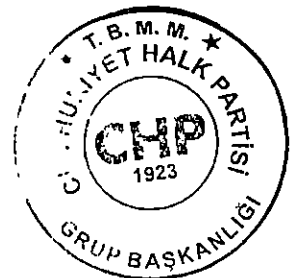
Temiz ve döngüsel ekonomi için, sera gazı salımında yüzde 11,2 payı olan sanayi hareketi geçirilmeli, mevzuat ve standartlar güçlendirilmeli, Ar-Ginovasyon ve strateji

alışmaları desteklenmeli, yeni finansman modelleri belirlenmeli, dijital dönüşüm sağlanmalıdır. Sınırda karbon uygulamasından etkilenecek imento, seramik, demir-elik, alüminyum, petrokimya, cam gibi karbon yoğun sanayi sektörlerinde dönüşüm stratejileri belirlenmelidir. Hakkaniyetli bir karbon fiyatlandırma mekanizması ve mevzuatı geliştirilmeli; elde edilecek gelir, firmaların yeşil dönüşümüne tahsis edilmelidir. Türkiye ekonomisinin yüzde 99'unu oluşturan KOBİ'lerin hassasiyetleri dikkate alınarak; üretimde yeşil dönüşümünün hızlandırılması için politikalar üretilmelidir. Enerji verimliliği sağlanmalı, atıklar değerlendirilmelidir. Sürdürülebilir rn politikası kapsamında; dayanıklılık, tamir edilebilirlik, geri dönüştürülebilir malzeme ve ambalaj üretimine ve karbon ayak izinin düşürülmesine yönelik stratejiler ve eylem planları hazırlanmalıdır.

Su ve hammadde girdilerinde azalma gibi, üretimi ve rekabeti olumsuz etkileyecek koşulların bertaraf edilmesi gerekmektedir. Mutabakat çerçevesinde belirlenen "Sanayide Yeşil Dönüşüm" için, endüstriyel değer zincirlerinde karbon ayak izinin azaltılması, hammaddenin temiz enerji ile güvenli arzı, araştırma ve inovasyon alt yapısına yatırım, sanayi ekosisteminin oluşturulması gerekmektedir. Küresel rekabet için, rekabet ve ticaret sisteminin güçlendirilmesi şarttır. Sanayinin yeşil dönüşümü için dijital teknolojilerin kullanılmasının yaygınlaştırılması, teknolojik çözümler ile sanayinin karbonsuz üretime geçişi desteklenmeli ve alt yapı yatırımları hızlandırılmalıdır.

Ancak, lkemizin ekonomisini iklim değişikliğine dirençli, emisyon azaltımı ve hatta sıfırlanması; yeşil üretime yönelik dönüşümün gerçekleştirilmesi için, gerekli koşulların ve kaynakların sağlanması, uyum sürecinde dönüşüm kapasitelerinin arttırılmasında sorunların tespiti; istihdam kayıpları ve yeni iş alanlarının yaratılmasına dönük çözüm önerilerinin belirlenmesi ve mevzuatlarda gereken düzenlemelerin yapılması için, Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İ Tüzüğü'nn 104 ve 105. Maddeleri uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

..332.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Nurhayat Altınbaş	Bursa	
² Tahir BINGÖL	Ankara Mv.	
³ Seret ARPACI	Denizli Mv.	
⁴ Hacı YETKİ	Bursa Mv.	
⁵ Feriz İN	Eskişehir Mv.	
⁶ Utku ÇOKNÖRE	Eskişehir Mv.	
⁷ GİZEM ÖZCAN	Muğla Mv.	
⁸ LİNAS KARASU	Sivas Mv.	
⁹ Burhanettin BULUT	Adana Mv.	
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

